

De Rechtbank van Eerste Aanleg te **DENDERMONDE dertiende kamer**, rechtdoende in strafzaken, heeft in haar openbare terechtzitting van 12 maart 2007 het hiernavolgend **VONNIS** gewezen :

Not. nr. 66.99.701/03/26

Griffie nr.

IN DE ZAAK VAN HET OPENBAAR MINISTERIE EN

DE BURGERLIJKE PARTIJ:

, gepensioneerde, wonende te
, welke zich burgerlijke partij heeft gesteld voor het ambt van de onderzoeksrechter alhier op 20 november 2003

TEGEN :

, gepensioneerde, geboren te op
en wonende te ;

Verdacht van:

Bij inbreuk op artikel 44 § 1, 1°, 64, eerste, tweede en laatste lid en 65 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (feiten tot en met 24 maart 1997);
Bij inbreuk op de artikelen 42 § 1, 1°, 66, eerste, tweede en vijfde lid en 68 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (feiten vanaf 25 maart 1997 tot en met 30 april 2000);
door het uitvoeren van werken, het in stand houden ervan, door het verkavelen van grondeigendom of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften der bijzondere plannen van aanleg, op de bepalingen van de titels II en III of op die van de verordeningen, vastgesteld ter uitvoering van titel III en van het eerste hoofdstuk van titel IV van voormelde wet en voormeld decreet, namelijk door zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen gebouwd te hebben, een grond gebruikt te hebben voor het plaatsen van een of meer vaste inrichtingen, te hebben afgebroken, herbouwd of een bestaande woning te hebben verbouwd (instandhoudings- of onderhoudswerken uitgezonderd);

feiten vanaf 1 mei 2000 strafbaar gesteld bij inbreuk op de artikelen 2, 99 § 1-1°, 146 al. 1-1°, 147, 149 en 204 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening de bij artikel 99 § 1, 1° bepaalde handelingen, werken of wijzigingen hetzij zonder voorafgaande vergunning hetzij in strijd met de vergunning hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning hetzij in geval van schorsing van de vergunning te hebben uitgevoerd,

voortgezet of in stand gehouden, door zonder stedenbouwkundige vergunning te hebben gebouwd, op een grond één of meer vaste inrichtingen te hebben geplaatst, een bestaande vaste inrichting of bestaand bouwwerk te hebben afgebroken, herbouwd, verbouwd of uitgebreid, met uitzondering van instandhoudings- of onderhoudswerken die geen betrekking hebben op de stabiliteit;

De strafsancie voor het instandhouden van inbreuken, bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7° van artikel 146 van voormeld decreet, geldt niet voorzover de handelingen, werken, wijzigingen of het strijdige gebruik niet gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden.

in casu:

Te _____ vanaf 17 september 1987 tot en met de datum van de dagvaarding (7 november 2005):

door een illegaal bouwwerk, meerbepaald een weekendhuis dat zonder vergunning werd opgericht in twee delen met afmetingen 3m x 5,9m en 6,25m x 5m, wat niet conform was aan de bekomen vergunning voor een voorlopige bergplaats van 4m x 3m, in stand te hebben gehouden;

het weekendhuis zoals geïdificeerd onder de tenlastelegging gelegen in de ruimtelijk kwetsbare gebieden, meer bepaald in een natuurgebied;

De kadastrale omschrijving van het onroerend goed dat het voorwerp van het misdrijf is: zijnde:

ligging:

aard en oppervlakte: 73a 25 ca en 21 ca

wijk en nummer van het kadaster:

en de eigenaars ervan geïdentificeerd zijnde als:

gepensioneerde, geboren te _____ op _____ en wonende te _____

die de eigendomstitel heeft verkregen krachtens de akte van aankoop
d.d. 3 juli 1973 en uit de nalatenschap van
overleden op _____

De rechtbank nam kennis van:

- de verwijzingsbeschikking dd. 23 september 2005 van de raadkamer bij deze rechtbank waarmee de zaak aanhangig werd gemaakt;
- de dagvaarding die op 12 november 2005 werd betekend aan de politie van de woonplaats van de beklaagde, houdende dagstelling voor de terechtzitting dd. 9 januari 2006;
- de overschrijving van deze dagvaarding op het _____ hypotheekkantoor te _____ onder nummer _____ zodat voldaan werd aan de vereisten van art. 160 DORO;
- de beschikking dd. 9 januari 2006 van deze rechtbank en kamer waarbij de zaak op vraag van het openbaar ministerie werd uitgesteld naar de terechtzitting van _____

ting van 27 februari 2006;

- het tussenvonnis dd. 27 maart 2006 waarbij een plaatsbezoek werd bevolen;
- het proces-verbaal van plaatsbezoek dd. 28 september 2006;
- de processen-verbaal en de overige stukken van de rechtspleging.

De rechtbank aanhoorde op de openbare terechtzitting dd. 15 januari 2007:

- de **burgerlijke partij** in haar middelen en vordering voorgedragen door haar raadsman mr. advocaat te die haar vertegenwoordigde;
- het **openbaar ministerie**, waargenomen door substituut-procureur des Konings, in zijn middelen en eis;
- de **beklaagde** in haar middelen van verdediging, voorgedragen door haar raadsman mr. advocaat te

1. Overzicht feiten

1.1

De rechtbank herhaalt het feitenoverzicht zoals vermeld in het tussenvonnis van 27 maart 2006, nl.

1.1

De burgerlijke partij legde op 20 november 2003 tegen de beklaagde klacht neer bij de onderzoeksrechter wegens stedenbouwkundige inbreuken.

1.2

De politie van de politiezone meldde de volgende vaststellingen (stuk 4, strafdossier): "Het gaat hier om een vermoedelijke vergunde bergplaats voor houten blokken (gebouwd in 1959) en een niet vergunde constructie (weekendhuis). De constructies zijn reeds jaren geleden gebouwd. Tijdens een storm zijn meerdere bomen uitgewaaid. Een ervan (van de aanpalende buur) is vermoedelijk op twee andere bomen gewaaid. Op hun beurt kwamen deze bomen op de constructies terecht. De eigenaar vroeg 8.250,00 euro schadevergoeding. De partijen kwamen niet overeen. Er werd een strafklacht met burgerlijke partijstelling (...) met vermelding van de illegale bouwwerken inoediend". De stedenbouwkundig ambtenaar van de gemeente stelde een technisch verslag op (stuk 7 e.v., strafdossier).

1.3

Volgens het gewestplan koninklijk besluit van 14 september 1977) ligt het bewuste perceel in natuurgebied (stuk 7, strafdossier).

1.4

De burgerlijke partij stelde in haar verklaring dd. 23 februari 2004 (stuk 28, strafdossier) dat:

- voor het probleem van de gevorderde schadevergoeding de burgerlijke rechtbank werd aangesproken;
- toen bleek dat er een bouwovertreiding op het perceel was, klacht met burgerlijke partijstelling werd neergelegd.

1.5

1.5.1 Bij brief dd. 31 maart 2004 (stuk 32, strafdossier) stelde de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en herstellvordering tot herstel in de oorspronkelijke staat in, wat impliceert:

- verwijderen van de bergplaats/weekendhuis;
- verwijderen van het afbraakmateriaal naar een daarvoor erkende stortplaats;
- herstel van het terrein in de oorspronkelijke staat.

Een dwangsom van 125,00 euro per dag bij niet-uitvoering van het vonnis binnen de gestelde termijn werd gevorderd.

1.5.2 Bij brief dd. 15 december 2004 (stuk 83, strafdossier) maakte de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur echter een nieuwe herstellvordering over, waarbij gesteld werd dat de herstellvordering dd. 31 maart 2004 zonder voorwerp was geworden en dat de nieuwe herstellvordering deze verving.

De herstellvordering dd. 15 december 2004 strekte tot het herstel in de oorspronkelijke staat, wat impliceert:

- verwijderen van de bestaande bergplaats/weekendhuisje met de afmetingen +/- 3,00 m x 5,90 m en +/- 6,25 m x 5,00 m;
- verwijderen restanten van de vernielde berging met de afmetingen +/- 3,00 m x 5,00 m;
- verwijderen van het afbraakmateriaal naar een daarvoor erkende stortplaats;
- herstel van het terrein in de oorspronkelijke staat.

Een dwangsom van 125,00 euro per dag bij niet-uitvoering van het vonnis binnen de gestelde termijn werd gevorderd.

De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur motiveerde de herstellvordering onder meer als volgt: "Overwegende dat de vergunning werd gegeven voor het oprichten van een voorlopige bergplaats in betonplaten met een oppervlakte van 4,00 m x 3,00 m zijnde 12 m², dat dus verondersteld moet worden dat deze constructie niet definitief was maar voorlopig, dat er voorwaarden werden gesteld aan de vergunning zoals de aanvragers destijds ook voorstelden namelijk dat de bergplaats moest overschilderd worden met crepi; Overwegende dat uit het verslag met de bijhorende foto's van de technische dienst blijkt dat de bergplaats veel groter is dan de oorspronkelijk goedgekeurde constructie, dat het hier een constructie betreft met de volgende afmetingen:

het eerste deel +/- 3,00 m x 5,90 m

het tweede deel +/- 6,25 m x 5,00 m

Dat beide constructies samen dus een oppervlakte innemen van +/- 48,95 m²; Overwegende dat de huidige verschijningsvorm (...) en ook de oppervlakte totaal verschilt van wat toen destijds werd aangevraagd; Overwegende dat voor de constructie met de huidige verschijningsvorm en een oppervlakte van +/- 48,95 m² geen vergunning bestaat; (...)"

1.6

Op 21 maart 1959 werd er door het college van burgemeester en schepenen een "toelating" (stuk 89, strafdossier) verleend voor het bouwen van een voorlopige bergplaats in betonplaten, volgens de aanvraag (stuk 88, strafdossier) van 4 m x 3

m. Aan deze toelating of machtiging werden verschillende voorwaarden verbonden omtrent de uitvoering. Tevens werd als voorwaarde gesteld dat de bergplaats met "crepi" moest overschilderd worden (cf. 1.5).

1.7

Op 10 september 2004 vorderde de procureur des Konings het instellen van een gerechtelijk onderzoek (groene vordering, stuk 73, strafdossier).

1.8

Uit vaststellingen dd. 29 maart 2005 (stuk 106, strafdossier) blijkt dat de bergplaats voor hout die door de omgevallen boom werd vernield, inmiddels is afgebroken.

1.9

De beklaagde verklaarde op 24 maart 2005 dat zij het perceel aankocht op 3 juli 1973. Het weekendhuisje dat er nu nog staat, stond er volgens de beklaagde toen al op. De notariële akte dd. 3 juli 1973 maakte melding van "een perceel grond, met de er zich op bevindende bergplaats" (stuk 111, strafdossier).

1.2

Naar aanleiding van het plaatsbezoek kon worden vastgesteld dat het bewuste onroerend goed een houten chaletconstructie betrof, met ernaast een bergplaats. De dakbedekking bestaat uit stenen dakpannen. Er is een uit baksteen opgetrokken schoorsteen. De zijwanden bestaan uit houten lamellenplanchetten met aan de overzijde een bakstenen metselwerk. De naastgelegen bergplaats heeft als dakbedekking een kunststoffen golfplaat. Voor het chalet is er een overdekt terras, waarbij de dakconstructie rust op twee pijlers bestaande uit PVC afvoerbuizen, gevuld met beton. Op de PVC buizen staat de vermelding met het nummer

1.3

Uit verder onderzoek (proces-verbaal dd. 9 november 2006, politie PZ , blijkt dat het vermelde nummer aangeeft dat de buizen in 1993 werden geproduceerd, in de periode oktober/november.

2. Gegrondheid strafvordering

2.1 Standpunt verdediging

De verdediging stelde in termen van pleidooien en in een op de terechtzittingen dd. 27 februari 2006 en dd. 15 januari 2007 neergelegde schriftelijke conclusie – geresumeerd - dat:

- de constructie als vergund moet worden beschouwd, gezien hiervoor toelating werd verleend vóór de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw en verwijzend naar art. 96 § 4 DORO;
- de constructie in elk geval werd opgericht voor de goedkeuring van het van toepassing zijnde gewestplan en dus als vergund moet worden beschouwd, verwijzend naar art. 96 § 4 DORO;
- de toelating van 1959 betrekking had op een voorlopige constructie en dus niet blijkt dat de definitieve constructie in strijd is met een goedgekeurd

bouwplan.

2.2 Beoordeling

2.2.1 Kwestie vergunning

Artikel 96 DORO omschrijft het vergunningenregister dat dient te worden bijgehouden voor het grondgebied van iedere gemeente. Artikel 96 § 4 DORO stelt dat constructies waarvan door enig bewijsmiddel wordt aangetoond dat ze gebouwd zijn voor de inwerkingtreding van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, in het vergunningenregister de vermelding krijgen dat er een vermoeden bestaat dat de constructie als vergund moet worden beschouwd.

Uit de gegevens van het strafdossier, meer bepaald de vaststellingen in het technisch verslag en de bijgevoegde foto's waaruit het uitzicht van de constructie blijkt, komt duidelijk naar dat er geen sprake is van een bergplaats doch wel van een werkelijk weekendhuis. De beklaagde had het in haar verklaring trouwens zelf over een weekendhuis. De constructie is ook duidelijk zodanig opgevat en ingericht, zoals ook blijkt naar aanleiding van het plaatsbezoek. Dat dit weekendhuis thans in een eerder onverzorgde toestand verkeert, doet hieraan geen afbreuk. Zoals door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur aangegeven, overstijgt de huidige oppervlakte van de constructie ruim deze waarvoor in toelating werd verleend. De aanvraag dd. 4 maart 1959 en de toelating dd. 21 maart 1959 moeten samen gelezen worden, waaruit blijkt dat slechts toelating werd verleend voor een voorlopige bergplaats in betonplaten van 4 meter op 3 meter.

Gezien duidelijk buiten de perken en voorwaarden van de toelating dd. 21 maart 1959 werd getreden, kan deze toelating dan ook geenszins de huidige constructie als vergunning dekking. Uit de vermelding in de notariële akte van perceel met bergplaats, blijkt bovendien dat de constructie na het verkrijgen van het perceel door de beklaagde, als weekendhuis werd ingericht. Uit de gegevens bekomen tijdens het plaatsbezoek en naar aanleiding van het nakomend onderzoek, is komen vast te staan dat de bestaande constructie in ieder geval na 1993 werd opgericht. De PVC buizen dienden om de pijlers in beton te kunnen gieten. Het zijn deze pijlers die in belangrijke mate de gehele dakconstructie dragen, zodat deze een essentieel onderdeel van de constructie uitmaken.

Dat de beklaagde voor de oprichting werd buiten vervolging gesteld, staat een vervolging voor instandhouding niet in de weg.

2.2.2 Instandhouding in ruimtelijk kwetsbaar gebied en verjaring

De feiten werden gepleegd in gebied dat volgens het gewestplan natuurgebied is. Natuurgebied is expliciet voorzien in artikel 146, laatste lid DORO als ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Bij arrest nr. van 19 januari 2005 van het arbitragehof werd als volgt beslist:

“1. vernietigt in artikel 146, derde lid, van het decreet van het Vlaams Gewest van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals toegevoegd bij artikel 7 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 4 juni 2003, de woorden “voorzover ze geen onaanvaardbare stedenbouwkundige hinder veroorzaken voor de omwonenden of voorzover ze geen ernstige inbreuk vormen op de stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming krachtens het ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg (...)”.

Deze vernietiging heeft tot gevolg dat thans *de strafsancie niet meer geldt* voor de instandhouding van stedenbouwmisdrijven, voor zover het voorwerp van het misdrijf niet in een *ruimtelijk kwetsbaar gebied* gelegen is, zodat het derde lid van artikel 146 DORO thans luidt: *"De strafsancie voor het instandhouden van inbreuken, bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7°, geldt niet voorzover de handelingen, werken, wijzigingen of het strijdige gebruik niet gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden."*

Gezien de huidige feiten duidelijk gepleegd werden binnen een ruimtelijk kwetsbaar gebied, namelijk natuurgebied, is het duidelijk dat de instandhouding strafbaar blijft. Van verval van de strafvordering door verjaring is geen sprake.

3. Straftoemeting

3.1

De straftoemeting moet worden bepaald gelet op de aard en de objectieve ernst van de bewezen verklaarde feiten, de begeleidende omstandigheden en de persoonlijkheid van de beklaagde zoals die blijkt uit het strafrechtelijk verleden, de gezinstoestand en de arbeidssituatie voor zover bekend.

3.2

De door de beklaagde gepleegde strafrechtelijke feiten zijn objectief ernstig. De beklaagde moet de normen die de overheid heeft uitgewerkt ter realisatie van het beleid inzake leefmilieu respecteren. De rechtbank wijst er op dat de beklaagde haar individueel belang niet boven het algemeen belang – dat is gebaat met een goed leefmilieu en een goede ruimtelijke ordening – mag laten prevaleren. Dit geldt des te meer in ruimtelijk kwetsbaar gebied zoals natuurgebied, dat door de ingrepen van de beklaagde op een fundamentele wijze werd gewijzigd, alleen al wat esthetisch uitzicht betreft. De rechtbank wijst er op dat in natuurgebied het specifiek natuurlijk milieu van dieren en planten centraal staat, dat dan ook met de grootste voorzichtigheid moet worden onderhouden en gevrijwaard. De beklaagde moet beseffen dat de door hun handelingen aan de natuur aangebrachte schade niet opweegt tegen hun persoonlijke behoeften aan een weekendhuis. Het schaarse ruimtelijk kwetsbaar gebied dat Vlaanderen rijk is, komt met dergelijke mentaliteit immers verder in de verdrukking, wat moet vermeden worden. Gestrengheid in de bestraffing is dan ook in beginsel aangewezen.

3.4

De beklaagde is thans jaar. Zij beschikt over een onberispelijk strafrechtelijk verleden, wat nog mildheid toelaat.

3.5

De straftoemeting moet niet alleen de vergeldingbehoefte dienen maar ook de speciale en generale preventie. De op te leggen straf moet van aard zijn de beklaagde ervan te weerhouden zich in de toekomst nog aan dergelijke feiten schuldig te maken en haar aansporen respect te betonen voor de regels die beogen in Vlaanderen tot een goede ruimtelijke ordening te komen.

3.6

Gegeven hetgeen voorafgaat komt het de rechtbank passend en rechtmatig voor om voor de hiervoor omschreven feiten in hoofde van de beklaagde de in het dictum van dit vonnis bepaalde geldboete op te leggen. Bij het bepalen van de hoegroot-

heid van de geldboete houdt de rechtbank voornamelijk rekening met het feit dat de inbreuk gepleegd werd in natuurgebied en het feit dat volhard werd in de boosheid.

3.7

De beklaagde werd nog niet veroordeeld tot een criminele straf of tot een correctionele gevangenisstraf van meer dan twaalf maanden en er mag worden gehoopt dat zij zich niet meer aan dergelijke feiten zal schuldig maken. Er kan dan ook uitsstel van tenuitvoerlegging worden verleend voor de opgelegde geldboete, zoals in het dispositief van dit vonnis nader bepaald. Hierbij houdt de rechtbank rekening met de leeftijd van de beklaagde en het feit dat zij ondanks die toch gevorderde leeftijd toch nog steeds een blanco strafregister heeft.

4. Herstelvordering

4.1

De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur heeft bij brief dd. 15 december 2004 een (wijzigende) herstellvordering ingediend (stuk 119 e.v., strafdossier). Het herstel in de oorspronkelijke staat werd gevorderd, implicerend:

- verwijderen van de bestaande bergplaats/weekendhuisje met de afmetingen +/- 3,00 m x 5,90 m en +/- 6,25 m x 5,00 m;
- verwijderen restanten van de vernielde berging met de afmetingen +/- 3,00 m x 5,00 m;
- verwijderen van het afbraakmateriaal naar een daarvoor erkende stortplaats;
- herstel van het terrein in de oorspronkelijke staat.

Een dwangsom van 125,00 euro per dag bij niet-uitvoering van het vonnis binnen de gestelde termijn werd gevorderd.

4.2

Het decreet van 18 mei 1999 (art. 149 § 1, eerste lid) stelt duidelijk dat het bevelen door de rechter van de herstelmaatregelen (herstellen in de oorspronkelijke toestand, staken strijdig gebruik, uitvoeren bouw- en/of aanpassingswerken, betalen van een geldsom gelijk aan de meerwaarde) gebeurt *op vordering* van de GSI of het CBS van het grondgebied waar de handelingen werden uitgevoerd. De keuze van de gepaste maatregel komt derhalve toe aan de bevoegde overheid en niet aan de rechtbank. De rechter moet de interne en externe wettigheid van deze vordering toetsen en of zij strookt met de wet, dan wel of zij berust op machtsoverschrijding of machtsafwending. Meer bepaald dient de rechtbank hierbij na te gaan of de beslissing van het bestuur om een bepaalde herstelmaatregel op te leggen uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening is genomen. Indien een vordering zou steunen op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, dient de rechter deze vordering zonder gevolg te laten (Cass. 3 juni 2005, www.cass.be). Nochtans mag de rechter geenszins de gevorderde maatregel op haar opportuniteit beoordelen; als de gevorderde herstelmaatregel met de wet strookt, moet de rechter deze inwilligen. Volgens recente en door deze rechtbank bijgevalen cassatierechtspraak (Cass. 15 juni 2004, www.cass.be, met conclusie

en nummer

zijn de rechtbanken niet bevoegd zijn om de

opportuniteit te beoordelen van een gevorderde herstelmaatregel, maar moeten zij de toetsing beperken tot de externe en interne wettigheid en mogen (en moeten) zij dus slechts nagaan of de beslissing in overeenstemming is met de wet dan wel op machtsoverschrijding of machtsafwending berust. Tot die wettigheidstoetsing

behoort het nagaan of de beslissing van de bevoegde overheid werd genomen uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening met de verplichting om indien zou blijken dat de beslissing steunt op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, de herstellvordering zonder gevolg te laten, zoals hiervoor vermeld. Een beoordeling dat de herstellvordering kennelijk onredelijk is en dat het voordeel dat het herstel zou meebrengen voor de goede ruimtelijke ordening geenszins opweegt tegen het last die daaruit voortvloeit voor de overtreder houdt geen opportuniteitsbeoordeling in maar kan worden bestempeld als een wettigheidstoetsing.

De grondslag van een herstellvordering is niet zozeer een bepaald misdrijf, maar wel de stedenbouwkundige verplichting die moet worden nageleefd en waarvan de niet-naleving ook strafrechtelijk wordt gesanctioneerd (Cass. 15 november 2005, www.cass.be). Het tenietdoen van de materiële gevolgen van het misdrijf, wat ook de aard van dit misdrijf is, verhindert dat een met de wet strijdige toestand blijft bestaan en dat de overtreder het voordeel van de door hem of haar begane overtredding behoudt.

4.3

De ingediende herstellvordering is naar het oordeel van de rechtbank nog steeds noodzakelijk om aan de gevolgen van de misdrijven omschreven onder de enige tenlasteleggingen een einde te stellen en legt aan de beklaagde geen kennelijk onredelijke lasten op. Tot deze herstellvordering werd beslist door een bevoegde instantie met inachtneming van de substantiële vormvoorschriften. Er blijkt niet dat deze beslissing werd genomen met machtsafwending, machtsoverschrijding of miskennis van enig beginsel van behoorlijk bestuur. De herstellvordering strookt dan ook met de wet en werd uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening genomen. De herstellvordering moet dan ook worden ingewilligd zoals nader bepaald in het beschikkend gedeelte van dit vonnis.

Totaal ten onrechte houdt de verdediging voor dat de herstellmaatregel hoe dan ook een meerwaardevordering had moeten zijn. Artikel 149 § 1, derde lid DORO voorziet een mogelijkheid voor de herstellvorderende overheden om een meerwaardevordering in te stellen in plaats van het vorderen van het herstel in de oorspronkelijke toestand, doch geenszins een verplichting: het woord “kan” is uiteraard van belang. Zoals gesteld werd de herstellvordering vanuit de bekommernis om de goede ruimtelijke ordening afdoende gemotiveerd. Een negatieve motivering waarom geen meerwaardevordering passend is, is niet noodzakelijk.

Bovendien kan er zelfs geen sprake zijn van een meerwaardevordering, nu uit de vermelde gegevens zeer duidelijk blijkt dat het misdrijf een zwaarwichtige en onherstelbare inbreuk op de essentiële stedenbouwkundige bestemmingsvoorschriften inzake de bestemming krachtens het plan van aanleg – het gewestplan – inhoudt.

Dat de herstellvordering bij de beklaagde thans als kennelijk onredelijk zou overkomen, is louter en alleen een gevolg van de eigen beslissing van de beklaagde om, goed bewust van het wederrechtelijke van haar handelen, deze constructies toch in stand te houden. Het feit dat de beklaagde voor een voldongen feit gezorgd heeft, mag niet gevaloriseerd worden door het afwijzen van de herstellvordering.

4.4

Door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur werd zoals vermeld gevraagd een dwangsom op te leggen en de vraag hiertoe werd ook concreet gemotiveerd. Een dwangsom van 125,00 euro per dag moet als een gepaste aansporing worden beschouwd voor de beklaagde om uitvoering te geven aan de opgelegde herstell-

maatregelen. De op te leggen dwangsom moet de beklaagde er effectief toe aanzetten het rechterlijk bevel uit te voeren. De bevoegde overheid heeft er alle belang bij dat de veroordeelde zelf de uitvoering tot het herstel nakomen gelet op de beperkte overheidsmiddelen, de zware procedure van aanbesteding bij een ambtshalve uitvoering, evenals de lange tijd die hiervoor nodig is. De gemeenschap heeft er alle belang bij dat de illegale constructies zo snel mogelijk verdwijnen.

4.5

Artikel 198bis van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening zoals ingevoegd door artikel 11 van het voormelde decreet van 4 juni 2003, bepaalt dat de regels inzake het in te winnen eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid pas in werking treden nadat de Hoge Raad voor het Herstelbeleid is opgericht en het huishoudelijk reglement is goedgekeurd. Op 16 december 2005 werd het huishoudelijk reglement goedgekeurd.

De rechter *kan* ingediende vorderingen voor bouwinbreuken die dateren van voor 1 mei 2000 en die nog niet voor eensluidend advies aan de HRHB werden voorgelegd, alsnog voor advies aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid voorleggen. Het betreft dus een *mogelijkheid* en geen verplichting, voor de strafrechter (zie ook overweging B.13 van arrest nr. van 7 maart 2007 van het Arbitragehof, www.arbitrage.be).

Waar de Hoge Raad voor het Herstelbeleid ook bevoegd is om een eensluidend advies te verlenen over de opstarting van de ambtshalve uitvoering van het vonnis of arrest door de stedenbouwkundig inspecteur, acht de rechtbank het niet aangewezen thans dit advies in te winnen. Dit zou bovendien de afhandeling van de zaakodeloos vertragen, waar gelet op de inplanting in natuurgebied een regulisatie trouwens uitgesloten is.

5. Civielrechtelijke vordering

5.1

De burgerlijke partij vordert van de beklaagde een bedrag van 1.000 euro materiële schade wegens achterna geloop, advocatenkosten en onderzoekskosten), een bedrag van 1 euro morele schadevergoeding en betaling van de door de burgerlijke partij op vraag van de onderzoeksrechter betaalde borgsom bij de neerlegging van de klacht met burgerlijke partijstelling.

5.2

Opdat een benadeelde derde beschikt over een aanspraak op schadevergoeding uit onrechtmatige daad – wat het weerhouden misdrijf is – is vereist dat hij of zij schade lijdt als gevolg van de onrechtmatige daad. Die schade bestaat in de krenking van een *belang*. De loutere wederrechtelijkheid van het bouwwerk, onafhankelijk van een concreet geleden schade, volstaat niet opdat de derde benadeelde het herstel kan vorderen. Het feit dat vaststaat dat de beklaagden een bouwovertredding hebben begaan betekent nog niet dat die overtredding oorzakelijk is voor een schade. De schending van de vergunningsplicht is slechts oorzakelijk indien de naleving van de vergunningsplicht een toestand in het leven zou hebben geroepen die van aard was om de schadeverwekkende toestand te beletten (vgl.: B. De Temmerman, “De herstelmaatregelen en de herstellvordering in het milieu- en stedenbouwstrafrecht”, in A. De Nauw, P. Flamey, J. Ghysels (eds), *Milieustraf- en Milieustrafprocesrecht*, Larcier, 2005, p. 399, nr. 74). Bovendien moet die schade

een *persoonlijke* schade betreffen.

5.3

De rechtbank stelt vast dat de burgerlijke partij niet vermeldt wat haar *concrete* schade is als gevolg van de door de beklaagden begane inbreuk. De burgerlijke partij geeft in haar schriftelijke conclusie neergelegd op de terechtzitting van 27 februari 2006 – geresumeerd – het volgende aan:

- materiële schade: de burgerlijke partij diende een advocaat aan te stellen die onderzoek bij diverse instanties moest verrichten en diende de borgsom te betalen bij neerlegging van de klacht met burgerlijke partijstelling;
- morele schade: de burgerlijke partij moest voor gelijkaardige vakanties een chalet gaan huren in een chaletpark, daar waar de burgerlijke partij gedurende jaren dit genot had om en rond haar illegaal weekendhuis.

5.4

Uit het voorgaande blijkt dat de beweerde morele schade voor de burgerlijke partijen enkel gesteund is op de loutere overtreding van de stedenbouwkundige regels. Het is duidelijk dat een gechoqueerd zijn omtrent een inbreuk – die weliswaar bewezen is en dient afgekeurd te worden – en het daarmee gepaard gaande rechtvaardigheidsgevoel – al betreft het blijkbaar eerder gevoelens van afgunst – geen schade uitmaakt, laat staan een schade in oorzakelijk verband met de gepleegde inbreuk. Dat de burgerlijke partij op haar terrein de stedenbouwkundige regels wel strikt naleefde, is vanzelfsprekend en vormt op zich geen aanleiding tot schade en schadeloosstelling wanneer een derde, zelfs al is dat een buur, wel een stedenbouwkundige inbreuk begaat.

5.5

De borgsom die de burgerlijke partij bij het neerleggen van de klacht in handen van de onderzoeksrechter consigneerde, betreft een voorschot op de geraamde gerechtskosten doch maakt voor de beklaagde geenszins een element van schade uit. Het geconsigneerde bedrag zal trouwens aan de burgerlijke partij worden terugbetaald, behoudens ten belope van de gerechtskosten indien zij tot de gerechtskosten gehouden zou zijn.

5.6

Het honorarium en de kosten van een advocaat *kunnen* een element zijn van vergoedbare schade (vgl. Cass. 2 september 2004, www.cass.be). De noodzaak van de bijstand van een advocaat om de schade te kunnen verhalen dient echter te worden aangetoond. Dit geldt des te meer voor een burgerlijke partijstelling voor de vonnisrechter in een strafzaak, zoals in casu, wat precies toelaat op eenvoudige wijze zijn rechten als schadelijder te doen gelden.

Hierbij dient in concreto te worden vastgesteld dat voor de burgerlijke partijstelling in de huidige strafzaak lastens de beklaagde de aanstelling van een advocaat nuttig zal zijn geweest, maar niettemin niet noodzakelijk. De procedure om zich burgerlijke partij te stellen voor de onderzoeksrechter was op zich eenvoudig en alleszins niet onoverkomelijk. Bovendien werden geen complexe berekeningen uitgevoerd om de schade te begroten; integendeel ontbreekt iedere concrete berekeningswijze.

Het principe van de vergoedbaarheid van advocatenkosten dient trouwens in het kader van een betaalbare toegang tot de rechter voor iedereen met de grootste omzichtigheid te worden benaderd. Er moet immers vermeden worden dat een asociale en ondemocratische drempel om zich tot het gerecht te wenden voor minder begoeden wordt opgeworpen.

Ook het arbitragehof gaf te kennen dat het uiteindelijk aan de wetgever zal toekomen om concrete draagwijdte te geven aan de algemene beginselen zoals de toegang tot de rechter en de wapengelijkheid en te bepalen in welke mate de verhaalbaarheid van de honoraria en de kosten van een advocaat daartoe moet bijdragen (cf. Arbitragehof 19 april 2006, nr. www.arbitrage.be). Tenslotte dient in huidige zaak te worden vastgesteld dat de burgerlijke partijen enig bewijs leveren van morele noch materiële schade in oorzakelijk verband met de gepleegde inbreuken, zodat ook advocatenkosten niet als element van schade in aanmerking kunnen genomen worden.

5.7

De rechtbank is van oordeel dat de vordering van de burgerlijke partij bij gebreke aan het bestaan van reële persoonlijke schade onontvankelijk is.

Gezien de hiervoor en hierna vermelde artikelen :

Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, art. 11, 12, 14, 21 tot en met 23, 31 tot en met 37, 40 en 41 ;

Wetboek van strafvordering, art. 3 V.T., 161, 162, 179, 182, 184, 185, 189, 190, 190ter, 194 en 195;

Strafwetboek, art. 2, 5, 38, 40, 44, 65, eerste lid, 66, 100;

Wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, art. 44 § 1, 1°, 65;

Decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, art. 42 § 1, 1° en 2°, 66;

Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, art. 2, 99 § 1-1°, 146 al. 1-1°, 147, 149, 204;

Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, art. 1, 8, 14 § 1;

Koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende tarief in strafzaken, art. 91, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 11 december 2001 betreffende de invoering van de euro in de regelgeving inzake justitie ;

Verordening (EG) nr. 974/98 Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro, art. 1, 2, 3 en 14 ;

Verordening (EG) nr. 1103/97 Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro, art. 1, 4 en 5 ;

Verordening (EG) nr. 2866/98 Raad van 31 december 1998 over de omrekeningskoersen tussen de euro en de munteenheden van de lidstaten ;

Wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de grondwet, art. 2, 3, 4 en 6 ;

Wet van 30 oktober 1998 betreffende de euro, art. 3 tot 6 ;

Koninklijk besluit van 30 oktober 1998 tot vaststelling van de datum van inwerking van de bepalingen van de wet van 30 oktober 1998.

OM DEZE REDENEN, DE RECHTBANK

RECHTDOENDE OP TEGENSPRAAK

Strafrechtelijk

VERKLAART de beklaagde **schuldig** aan de feiten voorwerp van de enige tenlastelegging;

VEROORDEELT de beklaagde tot een geldboete van **DUIZEND euro** (1.000,00 euro), vermeerderd met 45 deciemmen (x 5,5), **gebracht op 5.500,00 euro**;

GELAST voor de beklaagde **gewoon uitstel** van tenuitvoerlegging gedurende een termijn van drie jaren van de opgelegde geldboete van 1.000,00 euro;

ZEGT dat overeenkomstig artikel 14 § 1 van de wet van 29 mei 1964 het uitstel van rechtswege herroepen wordt ingeval gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf is gepleegd dat veroordeling tot een criminele straf of hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden zonder uitstel ten gevolge heeft gehad;

SPREEKT bovendien in hoofde van de beklaagde de verplichting uit om een bedrag van 25,00 euro, met 45 deciemmen verhoogd, 137,50 euro bedragend, te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden,.

LEGT aan de beklaagde bovendien een vergoeding op van 25,00 euro (artikel 91 koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende tarief in strafzaken, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 11 december 2001 betreffende de invoering van de euro in de regelgeving inzake justitie)

VEROORDEELT de beklaagde tot de gerechtskosten, in hoofde van het openbaar ministerie begroot op 138,93 euro.

Herstelvordering

BEVEELT de beklaagde op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur tot het **herstel in de oorspronkelijke toestand** van de onroerend goederen gelegen te

binnen een termijn van zes maanden vanaf het in kracht van gewijsde treden van huidig vonnis, namelijk door:

- verwijderen van de bestaande bergplaats/weekendhuisje met de afmetingen +/- 3,00 m x 5,90 m en +/- 6,25 m x 5,00 m;
- verwijderen restanten van de vernielde berging met de afmetingen +/- 3,00 m x 5,00 m;
- verwijderen van het afbraakmateriaal naar een daarvoor erkende stortplaats;
- herstel van het terrein in de oorspronkelijke staat.

BEVEELT dat voor het geval dat de vermelde herstelmaatregelen niet binnen de voormelde termijn werden uitgevoerd, de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur ambtshalve in de uitvoering van de herstelmaatregel zal kunnen voorzien overeenkomstig artikel 153 al. 1 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening;

ZEGT voor recht dat op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur door de beklaagden hoofdelijk een dwangsom zal worden verbeurd van 125,00 euro per dag vertraging in de nakoming dit bevel.

Civielrechtelijk

VERKLAART de vordering van de burgerlijke partij
ontvankelijk.

niet

ZEGT dat zijzelf de kosten van haar aanstelling moet dragen.

Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van
TWAALF MAART/TWEEDUIZEND EN ZEVEN.

Aanwezig :

alleenrechtsprekend rechter in strafzaken;
gerechtelijk stagiair in het parket te Dendermonde bij beslissing
dd. 15 maart 2006 van de Procureur-generaal bij het Hof van beroep te Gent aange-
duid om, met ingang van 1 april 2006, het ambt van het openbaar ministerie bij het
parket van de Procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Dender-
monde geheel uit te oefenen;
griffier.